

Motion till riksdagen 2013/14:Ub17

**av Ibrahim Baylan m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:112**

Villkor för fristående skolor m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samarbetsavtal vid etablering av fristående skolor.

Motivering

De fristående skolorna är i dag en stor del av vårt skolväsen. Det regelverk som reglerar förutsättningar för etablering och uppföljning av fristående skolor infördes i början av 1990-talet. Målet var att skapa pedagogisk mångfald och en större möjlighet för skolpersonal och föräldrar att påverka skolan genom t.ex. lärar- och föräldrakooperativ. Men utvecklingen har sedan länge sprungit ifrån de förutsättningar och prognoser som den dåvarande borgerliga regeringen såg framför sig. I stället har vi en situation där Sverige och Chile nu har de enda skolsystemen i världen med oreglerade vinster. Det borde ha stoppats redan när den borgerliga regeringen införde systemet på 1990-talet, men det som inte gjordes då får göras nu. Skolbolag ska inte kunna dra ned på undervisningens kvalitet i sin jakt på vinst. Resurserna till skolan ska användas i skolan – för att ge våra barn kunskap.

Regelverket för de fristående skolorna behöver moderniseras och stramas upp. Elever och deras föräldrar ska kunna känna trygghet i sitt skolval. Också fristående skolor tjänar på ett modernt regelverk som är brett förankrat och som ser till att oseriösa aktörer inte tillåts bedriva skola.

Socialdemokraterna har medverkat till en blocköverskridande överenskommelse som ett steg mot ett tuffare och modernare regelverk för de fristående skolorna. Skolkonkurserna och ökad ojämlikhet de senaste åren visar emellertid att det arbetet måste fortsätta.

Friskolekommittén föreslår ett obligatoriskt samråd vid nyetableringar av fristående skolor. Det är ett steg framåt, men det är inte tillräckligt. Vi vill ålägga stat och kommun att stoppa överetableringen av skolor och följande konkurser. Vid ansökan om att etablera en ny fristående skola ska det därför

Fel! Okänt namn på dokumenttypen. Fel! Okänt namn på dokumenttypen.

krävas både ett tillstånd från Statens skolinspektion och ett samarbetsavtal mellan den fristående skolan och kommunen. Anledningen till det är huvudsakligen två.

För det första har det nuvarande sättet att ge tillstånd till skoletablering lett till en kraftig överetablering av skolor. Det har lett till oordnade konkurser. Att det i dag saknas samordning mellan de kommunala och de fristående skolorna leder till att skolans resurser inte används på det bästa sättet för eleverna och att elever kan tvingas byta skola mitt under pågående utbildning. Elever, och deras föräldrar, ska kunna känna trygghet och veta att när de påbörjar en utbildning ska de också kunna slutföra den på ett bra sätt. Samarbetsavtalet ska innehålla en plan för vem som tar ansvar för eleverna vid en eventuell nedläggning eller konkurs.

För det andra ser vi att resultatskillnaderna mellan olika skolor ökar kraftigt. För att motverka den växande skolsegregationen och för att säkerställa att barn och ungdomar med olika bakgrund och förutsättningar möts och ges likvärdiga chanser, krävs att kommunerna som ansvariga för skolan får möjlighet att aktivt planera när och var nya skolor ska etableras. Det ska ställas nya krav på de fristående skolorna som innebär att de ska bidra till ökad social sammanhållning – inte ökad skolsegregation – om de ska få tillstånd att etablera sig. Inom ramen för samarbetsavtalet ska den nya fristående skolans geografiska placering, skolans profil och elevsammansättning samt hur etableringen väntas bidra till minskad – inte ökad – skolsegregation beskrivas. Kommunen ska därmed få inflytande över var geografiskt i kommunen som den fristående skolan etablerar sig. Skolinspektionen ska fortsatt göra en prövning av den fristående skolans kvalitet och kompetens, seriositet och långsiktighet hos ägarna samt om samarbetsavtalet innehåller nödvändiga delar såsom nyetableringens inverkan på skolsegregationen.

Stockholm den 15 april 2014

Ibrahim Baylan (S)

Louise Malmström (S)

Thomas Strand (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Cecilia Dalman Eek (S)

Håkan Bergman (S)

Gunilla Svantorp (S)

Adnan Dibrani (S)